

પ્રથમ ગુજરાતી સાહિત્યકાર

- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમ સ્ત્રી સામયિક- સ્ત્રીબોધ (૧૮૫૭ના-અમદાવાદમાં)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વ પ્રથમ આત્મકથા- મારી હકીકત (નર્મદ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમ જીવનચરિત્ર કોલંબસનો વૃતાંત- પ્રાણલાલ મથુરાદાસ
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમ નાટક- લક્ષ્મી (દલપતરામ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાની સૌપ્રથમ રંગીન ફિલ્મ - નરસિંહ મહેતા (૧૯૩૨)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમ સામયિક - ડાંડિયો (નર્મદ)
- ❖ ગુજરાતનો પ્રથમ ઇતિહાસ લખનાર - ગુજરાતનો ઇતિહાસ (પ્રાણલાલજી ડોસા)
- ❖ સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી ભાષાનો શબ્દકોશ આપનાર- નર્મદાશંકર દવે (૧૮૭૩માં)
- ❖ સૌપ્રથમ સચિત્ર ગુજરાતી માસિક શરૂ કરનાર :- હાજી મહમંદ અલ્લારખિયા શિવજી
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના સર્વ પ્રથમ અધ્યક્ષ - ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી
- ❖ રણજીતરામ સુવર્ણચંદ્રક મેળવનાર સર્વપ્રથમ ગુજરાતી સાહિત્યકાર- હીરાબેન પાઠક
- ❖ ગુજરાતી ભાષામાં કરૂણપ્રશસ્તિપત્ર કાવ્યના સર્વપ્રથમ રચયિતા- દલપતરામ
- ❖ બાણરચિત ' કાદંબરી'નું સંસ્કૃત ભાષામાંથી ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરનાર - ભાલણ
- ❖ અર્વાચીન ગુજરાતીનું સૌપ્રથમ દેશભક્તિ કાવ્ય - હુન્નરખાનની ચડાઈ(દલપતરામ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી કવિતા - બાપાની પીંપર (દલપતરામ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમચરિત્ર - કવિચરિત્ર (નર્મદ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વ પ્રથમનિબંધ - મંડળી મળવાથી થતા લાભ (નર્મદ)
- ❖ સર્વપ્રથમ ગુજરાતી શબ્દકોશ- નર્મ કોષ (નર્મદ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વપ્રથમ ગુજરાતી નવલકથા- કરણઘેલો (૧૮૬૬માં, નંદશંકર મહેતા)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વપ્રથમ મહાનવલ - સરસ્વતીચંદ્ર (ગો.મા.ત્રિપાઠી)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યનું પ્રથમ મનોવિજ્ઞાન - ચિત્તશાસ્ત્ર (મણિલાલ દ્વિવેદી)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ નિબંધ - ભૂત નિબંધ (દલપતરામ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વપ્રથમ સામાજિક ગુજરાતી નવલકથા - સાસુ વહુની લડાઈ (મહીપતરામ નીલકંઠ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ ગુજરાતી જીવનચરિત્ર - ઉત્તમ કપોળ(કરસનદાસ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ પ્રવાસ પુસ્તક - ભવાઈ (મહીપતરામ નીલકંઠ)

- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વપ્રથમ નાટક લખનાર- દલપતરામ (લક્ષ્મી)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં પ્રથમ કર્ણ સામાજિક નાટક - લલિતાદ્વૈષ્ણિક (રણછોડભાઈ દવે)
- ❖ ગુજરાતનાટકમાં સર્વપ્રથમ નટી- રાધા અને સોના (૧૮૭૫માં)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ નવલકથાકાર - નંદશંકર મહેતા (૧૮૬૮માં)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ નાટ્યલેખક - પ્રેમાનંદ ભટ્ટ
- ❖ ગુજરાતી ભાષાના સર્વપ્રથમ કવિ - દલપતરામ
- ❖ જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ મેળવનાર સર્વપ્રથમ ગુજરાતી સાહિત્યકાર- ઉમાશંકર જોશી (૧૯૬૭માં)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યનું સર્વપ્રથમ હાસ્ય નાટક - મિથ્યાભિમાન (જીવરામ ભટ્ટ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વપ્રથમ હાસ્ય નવલકથા - ભંદ્ર ભંદ્ર (રમણલાલ નીલકંઠ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સૌપ્રથમ નવલિકા - ગોવાલણી (કંચનલાલ મહેતા)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાની પ્રથમ આત્મકથા - મારી હકીકત (નર્મદ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું પ્રથમ આખ્યાન - સુદામચરિત (નરસિંહ મહેતા)
- ❖ ગુજરાતી પ્રથમ વાચનમાળા- હોપ વાચનમાળા
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનો સર્વપ્રથમ કાવ્યસંગ્રહ - કાવ્ય દોહન(દલપતરામ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વપ્રથમ બારમાસી કાવ્ય ની રચના- નેમિનાથ ચતુંષ્ટીકા
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ ગુજરાતી જીવનચરિત્ર- ઉત્તમ કપોળ (કરસનદાસ મુલજી)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્વપ્રથમ સોનેટ- ભણકારા (બળવંતરાય ઠાકોર)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં પ્રથમ સામાજિક નવલકથા - ' સાસુ- વહુની લડાઈ' (મહિપતરામ નીલકંઠ)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યની સર્વપ્રથમ જાનપદી નવલકથા - સોરઠ તારા વહેતા પાણી (ઝવેરચંદ મેઘાણી)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં પ્રથમ પ્રવાસ વર્ણન કૃતિ - ઇંગ્લેન્ડમાં મુસાફરી (મહિપતરામ નીલકંઠ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષાનું સર્વપ્રથમ બાલ પાક્ષિક - ગાંડીવ
- ❖ સર્વપ્રથમગુજરાતી વ્યાકરણ- સિદ્ધહેમશબ્દાનુશાસન (હેમચંદ્રાચાર્ય)
- ❖ ગુજરાતી ભાષામાં ખંડકાવ્યો સર્વપ્રથમ શરૂઆત કરનાર- કવિ કાન્ત
- ❖ અર્વાચીન ગુજરાતી કવિતાનું પહેલું કાવ્ય - 'બાપાની પીંપર' (૧૮૪૫-દલપતરામ)
- ❖ ગુજરાતી ભાષા માટે સૌપ્રથમ ' ગૂજર ભાષા' એવો શબ્દપ્રયોગ કરનાર- ભાલણ
- ❖ ગુજરાતની અસ્મિતા શબ્દનો સર્વપ્રથમ પ્રયોગ કરનાર - કનૈયાલાલ મુન્શી
- ❖ પ્રથમ ગુજરાતી માસિક : બુદ્ધિપ્રકાશ (૧૮૫૦)
- ❖ ગુજરાતી સાહિત્યમાં એકાંકી સ્વરૂપનો પ્રારંભ કરનાર -લોમહર્ષિણી,બટુભાઈ ઉમરવાડીયા

- ❖ સાહિત્ય અકાદમી એવોર્ડ મેળવનાર સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી- મહાદેવભાઈ દેસાઈ (૧૯૫૫માં)
- ❖ ધનજી કાનજી એવોર્ડ મેળવનાર સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી- ચીમનલાલ ત્રિવેદી અને બાલમુકુંદ દવે
- ❖ ગૌરવ પુરસ્કાર મેળવનાર સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી- ઉમાશંકર જોશી (૧૯૮૫માં-અસ્વીકાર)
- ❖ નર્મદ સુવર્ણ ચંદ્રક મેળવનાર સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી સાહિત્યકાર- સુન્દરમ (૧૯૫૫માં-યાત્રા)
- ❖ રણજીતરામ સુવર્ણ ચંદ્રક મેળવનાર સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી સાહિત્યકાર -ઝવેરચંદમેઘાણી (૧૯૨૮માં)
- ❖ લોકમાન્ય તિલક એવોર્ડ મેળવનાર સર્વ પ્રથમ ગુજરાતી- પાંડુરંગ શાસ્ત્રી આઠવલે (૧૯૫૮માં)
- ❖ ગુજરાતી કવિ નરસિંહરાવ દિવેટિયાનો પ્રથમ કાવ્યસંગ્રહ - કુસુમમાળા (૧૯૮૭)

Gnanbhandar.